

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat Kurum tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. (02.04.2021)

M. Bakan
Murat Bakan
İzmir Milletvekili

Brezilya Donanması'na ait "NAe São Paulo" isimli uçak gemisinin gövdesi, açık artırmayla Türkiye'deki bir gemi söküm tersanesi tarafından satın alınmış ve Mayıs-haziran ayları arasında sökülme üzere İzmir Aliağa'ya gönderileceğini açınmıştır. Aliağa'daki gemi söküm faaliyetlerine böylelikle bir yenisi daha eklenirken, uçak gemisinin içerisinde 600 ton asbest barındırdığı iddia edilmektedir. NAe São Paulo'nun kardeş gemisi olan Clamenceau'nun da yıllar önce Hindistan'da söküldüğü ve çevre aktivistlerinin geminin sökümü ile ilgili Fransa'da ciddi tepkiler gösterdikleri bilinmektedir. Söz konusu "NAe São Paulo" uçak gemisi İzmir'de bulunan bir gemi söküm tesisinde sökülecek olmasına ilişkin, Asbest Söküm Uzmanları Derneği (ASUD) ise sosyal medya hesapları üzerinden yaptığı açıklamada, "Brezilya'nın başından attığı bela Aliağa'ya geliyor!" ifadelerini kullanmıştır.

Bu bilgilerden bahisler:

- 1- Toprağımızı, havamızı, denizlerimizi kirleten, dünya incisi ege kıyılarını riske atan, daha önce Aliağa-Foça kıyılarında felakete yol açan, canlı-cansız doğaya zarar veren gemi sökümüyle ilgili olarak; söküm işlemi yapan işletmelerde asbestin öncelikle o bölgeye vereceği zarara ilişkin hangi ön çalışmalar yapılmaktadır? Söküm işlemleri sırasında; canlı-cansız doğa ve halk sağlığı yönünden bir felakete yol açılmaması için hangi tedbirler alınmaktadır?
- 2- Asbetsli gemilerin sökümünün, işlem yapılan yerin doğal hayatına, deniz, toprak ve kirliliğine ve insan sağlığına yönelik etkilerini inceleyen bir çalışma yapılmış mıdır? Yapılmış ise sonuçları nelerdir? Yapılmamışsa bugüne kadar neden yapılmamıştır?
- 3- En önemli gereklilikler arasında yer alan, bölge halkının ve konuyla ilgili çalışan sivil toplum örgütlerinin görüşleri ve önerileri süreç içerisinde dikkate alınmıyor. Bunun sebebini nasıl açıklıyorsunuz?
- 4- Söküm için Türkiye'ye getirilen gemiler tehlikeli atık kontrolünden geçirilmekte midir? Son 5 yılda, yıllar bazında olmak üzere, söküm için Türkiye'ye getirilen gemilerde yapılan kontroller kapsamında, kaç gemide hangi tehlikeli atıklar kaç ton olarak tespit edilmiştir?
- 5- Sökülmek üzere ülkemize getirilen gemilerin parçalanmadan önce yapılan kontrollerinde saptanan asbest miktarı ile dış kaynaklardan alınan veriler arasında ciddi farklar saptandığı belirtilmektedir. Söz konusu duruma ilişkin Bakanlığınızın açıklaması nedir? Ve bu konuda aldığı tedbirler nelerdir?

439/68

- 6- Son 5 yılda, yıllar bazında olmak üzere, Aliğa'da gemi sökümünde kaç gemide toplam ne kadar asbest bulunmuştur? Bunların ne kadarı bertaraf edilmiştir? Hangi yöntemlerle bertaraf edilmiştir?
- 7- Çevre koruma önlemlerini takip etmeyen operator şirketlerinin karşılaştığı cezai işlemler nelerdir? Son 5 yılda, yıllar bazında olmak üzere, bu nedenlerden cezai işlem görmüş kaç firma vardır ve ne tür cezalar uygulanmıştır?
- 8- Bu cezaların caydırıcılığı ve etkinliği üzerine bir çalışma var mıdır? Bu yaptırımların olumlu sonuçlandığını ortaya koyan çalışmalar var mıdır? Varsa nelerdir? Yoksa, yaptırımları üzerinde yeni düzenlemeler yapılmasına yönelik yürütülen bir çalışma var mıdır?